

uvodnik 7

domaće vijesti 15

- 15 Razvoj i realizacija sustava za 3D digitalizaciju objekata
- 16 HGK i HOK potpisali Sporazum o suradnji
- 19 DOK-ING uveo postupak selektivnoga laserskog sraščivanja - SLS
- 24 BIAM - 19. međunarodni sajam alatnih strojeva i alata
- 26 Roto rašpa
- 28 Obilježavanje 15. godišnjice hrvatske normizacije, mjeriteljstva i akreditacije
- 28 8. međunarodno savjetovanje ljevača
- 29 Predstavljen vodič "Poslovanje s EU"
- 54 HUB: 2008. usporavanje ekonomskog rasta i rast inflacije na oko 4,9 posto

iz svijeta 34

- 36 Strategije i alati za uspješnu obradu grafita
- 44 Izložba K 2007 - optimistična očekivanja nadmašena
- 49 Alstom je razvio novu generaciju brzih vlakova
- 51 GM će unaprijediti razvoj hibridnih vozila
- 64 Severstal u prvom polugodištu izrazito povećao čistu dobit
- 69 Volvo s manjom kvartalnom čistom dobiti
- 79 Toyota dostigla GM po proizvodnji vozila

automatizacija i informatizacija 62

- 64 Robotika nove generacije
- 66 Tvrta Hunor d.o.o. - 16 godina modernizacije na području automatizacije svih vrsta alatnih strojeva

nemetalni 70

- 74 Savjetovanje Polimerni materiali i dodaci polimerima
- 75 "Top 10" najvećih teškoča pri injekcijskom prešanju

suvremene tehnologije 80

- 82 Potpuno novi sustav FARO Laser ScanArm V3 - lakši, brži i točniji
- 83 Jednostavno upravljanje u 3D svijetu
- 84 U siječnju predstavljena nova verzija programskog paketa Pro/ENGINEER
- 86 SolidWorks WORLD 2008

novo na knjižnim policama 89

34

IZ SVIJETA

39

20

PREDSTAVLJAMO DIOKI d. d., Zagreb

Igor Škevin
Foto: arhiv DIOKI

8

Intervju: **Ljiljana Pedišić**, predsjednica Hrvatskog saveza inovatora

Posebno ćemo se posvetiti jačanju inovatorstva među mladima

Hrvatski savez inovatora (HSI) strukovno je i interesno neprofitno udruženje koje u domeni inventivnoga rada već 50 godina kontinuirano djeluje na području cijele Hrvatske. Tehnološki razvoj u svijetu sredinom prošlog stoljeća potaknuo je u hrvatske inovatore na intenzivniji rad, a zatim i na organizirano djelovanje.

Matilda Bačelić
Foto: Damir Godec

DOMAĆE VIJESTI

Svečana dodjela znakova "Hrvatska kvaliteta" i "Izvorno hrvatsko"

Tvrte koje sustavno unaprjeđuju kvalitetu, ali i ostale segmente poslovanja, krenule su težim putem poslovnog razvoja te oslikavaju najkvalitetnije dosege naše industrije odnosno gospodarstva, rekao je predsjednik Hrvatske gospodarske komore Nadan Vidović na svečanoj dodjeli prava korištenja znakova "Hrvatska kvaliteta" i "Izvorno hrvatsko" za 2007. i 2008. godinu 14. veljače u HGK.

30

Inovacije i tradicija temelj razvoja Republike Hrvatske

Prema prikazanim inovacijama, od kojih su većina novi proizvodi te tehnička unapređenja i korisne ideje, INOVA se može svrstati u sam vrh svjetskih tokova razvoja intelektualnog vlasništva. Mnogobrojni obrti i manje tvrtke razvijene na proizvodnji vlastitih inovacija prikazali su svoj uspjeh kao primjer i ohrabrenje svim inovatorima, osobito mladima, na putu do komercijalnog uspjeha.

Čišćenje (pjeskarenje) s pomoću suhog leda

Održavanje je aktivnost koja katkad usporava proizvodni proces. Cilj je svake tvrtke i službe održavanja taj zadatak obaviti što brže i svojim radom smanjiti smetnje i zastoje u proizvodnji. Čišćenje s pomoću suhog leda omogućuje upravo to - brz, učinkovit, ekonomičan i ekološki prihvatljiv način održavanja, bez smetnji u proizvodnom procesu. Čišćenje s pomoću suhog leda je jedan od suvremenih načina čišćenja s vrlo širokim područjem uporabe. U stranoj literaturi često se također može naći pojam "kriogensko" čišćenje (e. cryogenic cleaning). Sam postupak vrlo je sličan postupku klasičnog pjeskarenja pa se stoga uvriježio naziv pjeskarenje s pomoću suhog leda (e. dry ice blasting).

Laser, voda ili plazma – što je najprimjerenije za rezanje?

Teškoće pri izboru – korisnik opreme uvek ih iznova doživljava kada se mora prije izbora stroja ili obradnog centra odlučiti za odgovarajući postupak obrade. Primjerice, postoji izbor više suvremenih postupaka rezanja lima i ploča. Ovdje nije riječ o tjesnoj borbi za prevlast kao kod npr. postupaka štancanja ili obrade laserom, jer pri traženju alternative za rezanje bez sumnje vodi obrada laserom. Zanimljive alternative laseru su obrada vodenim mlazom i rezanje plazmom. Namjera prikazane usporedbe različitih postupaka u ovom članku je olakšati korisniku konačni izbor.

popis oglašivača

- 26 3-WAY, Tomaž Vujasinovic s.p.
 1, 52 ABB, d. o. o.
 23 Alfleth Engineering, k. d.
 1, 73 ARBURG GmbH + Co KG
 1, 3, 92 BTS, d. o. o.
 90 BTS KOTHENNYA, d. o. o.
 1, 18 Cajhen, d. o. o.
 46 Camincam, d. o. o.
 87 Celjski sejem, d. o. o.
 85 EAG Centar, d. o. o.
 29, 48 Gazela Platit, d.o.o.
 38 HURCO (Strojotehnika, d. o. o.)
 67 Hyundai avto trade, d. o. o.
 13, 26, 71 ICM, d. o. o.
 41 ISCAR Alati, d. o. o.
 1, 77 KMS, d. o. o.
 88 MARI MEDIA, d. o. o.
 (časopis Građenje&Opremanje)
 61 Misko, d. o. o.
 47 NC Servis Lovrek Ivan, s. p.
 1, 2 Nomis, d. o. o.
 12 Nubius, d. o. o.
 1, 50 Rappold Winterthur
 brusilna tehnika, d. o. o.
 25 Sajam MECSPE
 69 Sajam Transport&Logistika
 91 Sandvik, d. o. o.
 1, 32, 33 Siming, d. o. o.
 17 STROJOTEHNIKA, d. o. o.
 58 TBW, d. o. o.
 42 TEH-CUT, d. o. o.
 79 Tecos
 1, 57 Teximp, d. o. o.
 1, 14 TM, d. o. o.
 54 TOP ELEMENT, d. o. o.

IRT 3000
inovacije razvoj tehnologije
www.irt3000.si

25th Teximp✓
Teximp✓
for CNC Solutions

NOMIS
ARBURG

CAJHEN
Rappold Winterthur
brusilna tehnika

KMS
www.kms.si

ABB
Robotika nove generacije

TM
Laser, voda ili plazma - što je najpriručnije za rezanje?

UPOTREBLJIVOST
Top 10 najvećih teksko pri injeckoj preljanju - usljeni sistem

Upotrebljivost - alat uspjeha

Slika na naslovnicu: Teximp d.o.o.

iz svijeta

Budućnost slojevitih postupaka izrade prototipnih tvorevina

Prema broju izlagača, odmah uz alatničarstvo su izlagaci s prototipnim postupcima i sveime što je vezano uz te postupke. Njima se može pridodati i znatan udio programske podrške i cijelo područje vezano uz unutrašnjo inženjerstvo te medicinu koja preko stomatologije i usadaka vrlo brzo kroči naprijed. Ako se svemu navedenom doda i činjenica kako je organizator sajma EuroMold, tvrtka DEMAT, aktivno uključen u organizaciju sajmova DieMould India i RosMould Rusija te je suorganizator sajma AsiaMold Kina, postaje jasno da će u bližoj budućnosti EuroMold biti alatničarski samo još prema nazivu.

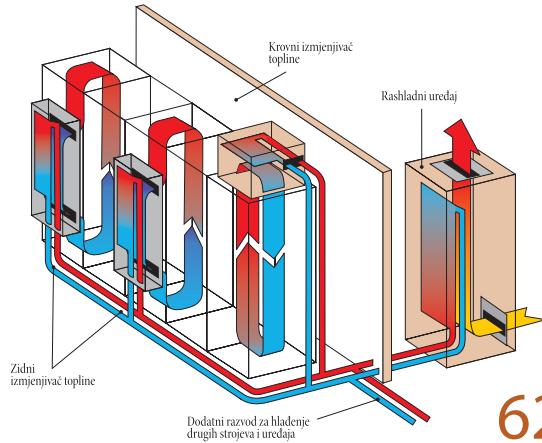
dr. Igor Drstvenšek

55

automatizacija i informatizacija

Budućnost rashladnih sustava u proizvodnji

Budućnost je čvrsto povezana s područjem hlađenja u automatiziranim sustavima industrijske proizvodnje. Razvoj uređaja za hlađenje usmjeren je cjelovitim rješenjima sustava za hlađenje radi postizanja što bolje zaštite električnih uređaja te povećanja učinkovitosti i kvalitete proizvodnih procesa. Zahvaljujući uvijek novim razvojnim mogućnostima s toga područja, već danas je na raspolaganju tehnologija koja je ekološki osvještena i energetski štedljiva.

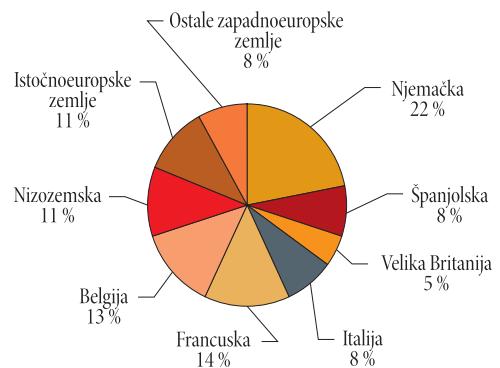
Matjaž Mišek

62

nemetalni

Proizvodnja, preradba i potrošnja plastike u Evropi

Našu je svakodnevici nemoguće zamisliti bez plastike i gume. Plastično doba, kako je popularno nazvana druga polovina 20. stoljeća, produženo je i na 21. stoljeće. Međutim, već dugo to nisu samo jeftini zamjeni materijali, nego je, upravo zahvaljujući njima, omogućena proizvodnja velikoga broja proizvoda vrhunske tehnike. Proizvodnja i preradba polimernih materijala industrijske su grane koje u svijetu bilježe najduže kontinuirane stope rasta proizvedenih i preradešenih količina, profita te broja zaposlenih.

*Mr.sc. Gordana Barić**Udjeli pojedinih europskih zemalja u ukupnoj proizvodnji plastičnih materijala u Evropi u 2006.¹*

70

suvremene tehnologije
Upotrebljivost - alat uspjeha

Da bi tehnologija doista odgovarala našim potrebama, sve važnijim čimbenikom postaje korisničko sučelje. Svi suvremeni alati kojima se koristimo, od računalnih programa do nadzorne sobe u tvornici, svi suvremeni uređaji u našem domu, od mobilnog telefona do kućnog kina, a i sve druge stvari u našem svakidašnjem životu imaju također svoju lošiju stranu. Uređaji su pretrpani tipkama, strojevi komplikirani, izbornici nejasni, internetske stranice zapetljane.

Esad Jakupović

80